

Hodnotenie 7. ročníka MFF Folklór a tradície 2020

Hodnotenie poroty:

Prof. PhDr. Zuzana Beňušková, CSc

Kováč: Film výborne ilustruje príklad transformácie tradície v súčasnom svete. Mladý umelecký kováč veľmi pekne formuluje jeho motivácie, ciele, prístupy, nadväzovanie na tradície. Po filmovej stránke nie je v ňom nič rušivé. Príjemný zážitok.

Majstrovstvá sveta po slovensky: Reportáž z podujatia v Tureckej, ktoré reprezentuje zasahuje identitu Slovákov – súťažná príprava a jedenie bryndzových halušiek. Divák je vtiahnutý aj vďaka výbornej kamere, do podujatia, má pocit, že sa postupne dozvedá o všetkom, čo je podstatné a najmä preniká do atmosféry podujatia. Oceňujem, že autori nie sú len pasívnymi pozorovateľmi, ale aj vypovedali niektorých súťažiacich. A tak ako celému podujatiu, aj dokumentu nechýba nadsázka a vtip.

Bača Florián Pán Florián Šavrtka je už síce mediálne známy liptovský bača, vďaka jeho rozprávačským aj muzikantským dispozíciám a aj vďaka veku, ktorý mu umožňuje dávať autentické informácie z dávnejších čias. Na tomto je založené aj čaro tohto dokumentu – aj keď ide o ilustrované rozprávanie, dýcha z neho autenticita a ľudskosť baču Floriána. Oceňujem, že sa autor zameral na zdokumentovanie tejto osobnosti.

Lazníci z Hriňovej: Výborne zvolená téma, príbeh rodiny, o ktorej členoch sa postupne dozvedáme podrobnejšie informácie – o práci a záľubách. Dost' rušivo som vnímala preskakovanie tém – problematiku hospodárenia, hrania na heligónke, osobných príbehov, do toho rodina v krojoch, pre diváka nie celom jasná akcia. Pocitovo informácie zanechali vo mne rozbitý dojem.

Koberce z Východnej Ukážka spracovania textílií má informačnú hodnotu, filmársky je dobre spracovaná. Rušivo na mňa pôsobí poetizujúci komentár a notoricky známe piesne z Východnej, myslím, že mladšieho diváka už takýto prístup neočarí. (Konštatujem to pri všetkej úcte k zosnulému autorovi a jeho dielu, aby sa takáto forma spracovania nepovažovala ako optimálna do budúcnosti). Napriek tomu ide o typ dokumentov, ktorý patrí do archívu Centra pre tradičnú ľudovú kultúru pri SLUK-u, kde – pokiaľ mi je známe – nie je archivované nič z pozostalosti dr. Červeňa??? – malo by sa to zmeniť.

Bačovka: Výborná téma, páčil sa mi úvod, ktorý objasnil lokalizáciu farmy. Očakávala som väčší akcent na skutočnosť, že výsostne mužské povolanie vykonáva žena, jej reflexiu, ako sa s touto skutočnosťou vysporadúva. Toto vo filme chýbalo. Sympatické výpovede bačovky sú skôr osobné, pocitové, autor sa nesnažil ísť po reprezentácii zriedkavého, ale nie ojedinelého javu (aj na Slovensku sa vyskytujú bačovky, nikto im dosiaľ nevenoval pozornosť). Pasáž o strihaní oviec je síce dynamická, atraktívna, ale odbočuje od samotnej bačovky. Vo filme sú drobné zvukové nedostatky, ale z etnografického hľadiska som skôr vnímala nevyužitú príležitosť lepšie vypovedať pani bačovku.

Drevený chleba – slabšia technická úroveň tohto dokumentu napovedá, že zrejme je staršieho dátumu (VHS?). Každopádne sa autorovi podarilo priblížiť divákovi náročnosť sťahovania dreva pomocou koní a súlad práce zvierat a človeka. Pri hodnotení dokumentu tohto autora je

určitá nevýhoda, že ešte lepší dokument na túto tému bol uvedený na prvom ročníku tohto festivalu (V Uhliskách nad Porúbkou).

Para v srdci: Príbeh záchrany starých vlakových súprav a ich revitalizácia nie je výnimočný, ale v kontexte týchto úsilí má svoj informačný význam. Napr. aj nadšenci záchrany slovenských historických železničiek úzko spolupracujú s českými, ktorí boli často bližšie pri zdroji výroby parných lokomotív a vagónov. Film je navyše urobený divácky atraktívne. Autor však dal do súťaže film, ktorý ma väčšmi zaujal.

Ve víne je pravda: Hraná etuda približujúca psychológiu osobnosti pijáka, umocňovanie jeho hrdinstva, „úprimnosti“ a poučovania druhých po každom poháriku, čím stráca priateľov. Príbeh je dobre zahraný, nejde o dokumentárny film, ale reprezentuje životnú skúsenosť, má vtip.

Severonemecký model komunitou podporovaného poľnohospodárstva: Dokument vnímam ako audiovizuálnu správu z exkurzie určenú pre odbornú komunitu (teda pre tých, čo sa exkurzie nezúčastnili, ale zaujímajú sa o jej prínos). Z hľadiska filmového diváka ide skôr o dlhý dokument obsahujúci úvodnú prednášku a nezostrihané informácie, cez tlmočníkov ťažkopádne vnímateľné, striedané s ilustráciami z terénu, ktoré však mohli byť na pozadí slovných informácií. Správa o existencii komunít svojpomocne podporujúcich ekologické hospodárenie je sympatická. Nepochopila som však, čo to tá biodynamická produkcia je – nový názov pre návrat k tradíciám agrárnej kultúry a sedliackemu rozumu (bio, eko, perma)? Spracovanie nie veľmi príťažlivé pre diváka, chcelo by to viac filmárskej skúsenosti pri práci s kamerou aj v postprodukcii.

Grajcar: Výborne zvolená téma - príbeh skupiny reprezentujúcej žáner world music, ktorá vychádza z regionálnych hudobných a inštrumentálnych tradícií, experimentuje s nimi a produkuje aj v angličtine. Má svoje pevné divácke zázemie. Sympaticky vyznievajú vyjadrenia členov zoskupenia. Príbeh celého dokumentu však kľže po povrchu, ako diváčke mi chýba záchytná stopa, ktorá by ukotvila dojem z filmu.

Jízda králů – Výborná téma – síce nie nová, ale stále aktuálna, keďže Jízda králů je na zozname svetového nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO. Dobrý je aj obsah informácií, avšak výrazne pokrívka filmové spracovanie tohto vizuálne veľmi atraktívneho podujatia. Zdá sa, že autor sa podujal urobiť film zo slabšieho materiálu čo do počtu aj kvality – chýbajú detaily. Prilepenie rozprávačky, zväčša bez obrazovej ilustrácie nebol šťastný nápad. Chýba hlbšia informácia o príprave podujatia, participácii lokálneho spoločenstva, ale aj vysvetlenie dôležitej súčasti - funkcia vyvolávania Hílom hílom je len naznačená, dozvedáme sa nepodstatné údaje ako sa volá kôň kráľa, aj samotný kráľ – ale prečo sa stal práve on kráľom??? . Človek neznalý javu a nenáročný na audiovizuálne spracovanie sa však z dokumentu niečo podučí.

Towen: Príbeh ma zaujal po obsahovej stránke, spracovaný je na výbornej filmárskej úrovni, rada som si ho pozrela, len neviem nájsť súvislosť s témou festivalu (zmienka, že do Japonska bolo treba dať aj folklór, nestačí).

Nenechte si nikým ukrásť svůj sen: Podobne ako pri predošlom dokumente neviem nájsť súvislosť s témou festivalu.

Ing. Mgr. art. Marek Kuboš

Bača Florián: Citlivý portrét predstaviteľa remesla na ústupe. Výborný výber respondenta / ľudské rozprávanie, humor, spôsob sdeľenia hovoreným slovom a príbehmi /. Kultivované filmové rozprávanie / detaily tela, prestrihy na prírodu, živá akcia s telefonovaním, hra na fujare, spev ... /

Lazníci z Hriňovej: Vyspelé filmové prerozprávanie. Oceňujem rozmanitosť zaznamenaných akcií - ktoré mozaikovito vykresľujú spôsob života na lazoch / nielen Hriňovských /. Viacportrét umožňuje medzigeneračnú symbiózu spôsobu života. Skvelé narábanie s hudbou, archívom, časozberné sekvencie. Hodnota v zaznamenaní postupu práce v syrových výrobkoch poprestrihávané obrábaním poľa / jedno existuje vedľa druhého /. Radosť a práca zmyslom kolobehu dní.

Majstrovstvá sveta po Slovensky: Oceňujem moderné uvedenie audiovizuálneho diela za pomocou krátkej zvučky výrobcu filmíku. Humorno - osvetová reportáž s výbornými obrazovými postrehmi štúdie prostredia. Veselý / s mierou ironický / folklórny komentár. ďalšie plusy: Medzinárodný rozmer súperenia. Svižná - moderná montáž. Napriek minútáži dej stále vtáhuje diváka do pozornosti. Anketa medzi súťažiacami.

Towen: Človečenský rozmer hlavného hrdinu. Krásne prepojenie umeleckého záujmu s životným príbehom. Kultivované filmové rozprávanie na úrovni veľmi slušnej televíznej produkcie. TV archív s tancom, rodinný archív - významovo dopĺňujú profil hlavného predstaviteľa a hlavne vo väčšej plasticite vyjadrujú jeho spôsob myslenia a tým divákovi umožňujú stotožnenie s jeho vnútorným svetom. **Bačová:** Portrét netradičnej ženy v tradičnom mužskom povolání. Oceňujem blízkosť do akej sa dostal režisér k hlavnej hrdinke. Veľmi úzke prepojenie prírody a človeka - povznešujúce / hlavná hrdinka v snehu, zamrznutá voda v maringotke, ... /.

Ve víne je pravda: Dobre zahraná, vtipná scénka "posilneného" muža a jeho načretie do pravdy ktorú vidí pod vplyvom opojujúceho moku. Oceňujem dĺžku i dramaturgickú stavbu tohto obrazovo zvukového gagu.

Severonemcký model komunitou podporovaného poľnohospodárstva: Rozmer Bratstva ako poľnohospodárskej komunity obohacuje pohľad na "alternatívne" financovanie potravinovej sebestačnosti. Film je veľmi potrebný v dobe "biznisu v poľnohospodárstve". Myšlienku filmu navyšuje aj zapojenie handikepovaných ľudí.

xxxxx **Zdeněk Zbořil Grajcar:** Nahliadnutie do kuchyne hudobníkov - čo ich zaujíma, inšpiruje, ťahá dopredu. Cimbalitika - tradičné folklórne hudobné nástroje - cimbal, husle ... použité v úpravách pesničiek z iných žánrov - skvelá U2 pesnička With or without you v cimbalovom prevedení potešila.

Kovář: Kameramansky vyspelé rozprávanie - práca s hĺbkou obrazu, s kompozíciou, veľkosťami záberov ... použitie slide jázď, využitie spomalených záberov, pohyb kamery ... všetko na vysokej úrovni.

Para v srdci: Najkultivovanejšie zo série od Zdenka Zbořila. xxxx

Nenechte si nikým ukráť svoj sen: Energická športovkyňa s neskutočne silnou vnútornou motiváciou robiť to čo ju baví. Naozaj kvalitný portrét. Výborný výber hlavnej respondentky - filmové prerozprávanie a narábanie s vyjadrovacími prostriedkami - synchron, archív, live akcia, ...

Jízda králu: Spočiatku viac rozhlasový spôsob rozprávania tradičného ľudového zvyku. Neskôr to ožilo zábermi na samotnú akciu.

Koberce z Východnej: Naozaj hodnotné zachytenie toho čo odchádza, čo za pár rokov nebude a je dobré že sa to zaznamenalo. Z tohto filmíku srší hodnota zachovania tradícií, po obsahovej aj ľudskej stránky. Vidieť tie babičky pri práci, ktorá odchádza / ak už neodišla / je povznášajúce ducha, napríklad Babka na pníku a jej vášeň pre činnosť ktorú robí. Ďalej autentický spev žien ma naplňa sklamaním, že som to nezažil na vlastnej koži / bol som veľmi malý, keď to mala doma moja stará mama / - ten svet našich starých a prastarých mám pri krosnách.

Dřevěný chleba: Oceňujem striktne obrazové prerozprávanie / bez hovoreného slova / , čo robí tento film tým, o čom je FILM.

[Mgr. art. Roman Varga](#)

BAČA FLORIÁN, Vlado Kružic, dokument, 12 min.

Spomienky baču. Je to čistý, obsahovo jednotný dokumen.

LAZNÍCI Z HRIŇOVEJ, Ľubor Patsch, dokument, 15 min. 50 sek.

Vybraní lazníci rozprávaním približujú divákovi život na lazoch. Práca na statku, ale aj hra na harmonike, spev - celková atmosféra na lazoch.

MAJSTROVSTVÁ SVETA PO SLOVENSKY, Ján Kuska, reportáž, 15 min.

Mierny, decentný humor, reportáž o súťaži varenia a jedenia bryndzových halušiek.

TOWEN, Danuša Kabátová, portrét človeka, 15 min.

Hudobník, tanečník, spevák, človek, ktorý rozpráva o svojej kariére, sťahuje sa do úzadia, odchádza do penzie.

BAČOVÁ, František Soukup, dokument, 12 min. 5

Žena, ktorá sa rozhodla žiť na lazoch v oblasti československého pohraničia, kde sa živí chovom oviec.

VO VÍNE JE PRAVDA, Martin Doležal, hraný film, 4min. 33 sek.

Krátky, humorný príbeh troch kamarátov, ktorý sa odohráva pri pohári vína.

SEVERONEMECKÝ POĽNOHOSPODÁRSKY MODEL, Miroslav Števček, reportáž, 33 min.

Reportáž je prídlhá, Spôsobuje to práca s komentárom. Vysvetľovanie technologických postupov na farme v nemčine a následne ťažkopádny preklad do češtiny reportáž neúmerne natáhuje.

GRAJCAR, Zdeněk Zbořil, dokument, 15 min. 30 sek.

Dokumentárna snímka cimbalovej kapely, ktorá sa rozhodla hrať aj iné žánre ako folklór, takže hrajú napr. U2 hity svetového rangu, ale aj hity českých big - beatových skupín. V

tomto dokumente napriek môjmu očakávaniu nezaznel takýto hit - skladba, ktorá by u diváka zarezovala a zanechala dojem. Do hudobných sekvencií necitlivo vstupuje rozhovor, alebo sprievodné slovo, koncert na námestí, je zvukovo nekvalitný. Chlapci, napriek svojej virtuozite v tomto dokumente nevyznejú najlepšie.

KOVÁŘ - Zdeněk Zbořil -portrét človeka, 11 min. 20 sek.

Portrét mladého človeka - kováča. Veľmi dobre a úprimne rozpráva, zobrazená je výroba v kovárskej dielni.

PARA V SRDCI, Zdeněk Zbořil, dokument, 18 min.

Prvé zábery sú navyše. Celý film mal začať až v momente, keď železničiar kráča popri starých vagónoch (ext.) Inak dobrý dokument.

NENECH SI NIKÝM UKRÁŠŤ SVÚJ SEN, Eda Pech, portrét športovkyne, 15 min.

Hlavná téma: talentovaná športovkyňa má úspechy, výsledky, ale nemá sponzora. financuje si tréningy sama. *Zábery z tréningu sú málo emocionálne - dramaturgicky nedotiahnuté.*

JÍZDA KRÁLU, Pavel Koniček, reportáž, 14 min.

Zlé, nekonceptné, nepripravené, zábery sú prepálené, sprievodné slovo trochu zmätočné.

KOBERCE Z VÝCHODNEJ, Mudr. Dušan Čereveň, dokument, 11 min.54 sek.

Veľmi slušne spracovaný postup práce pri tkaní koberca.

DŘEVENÝ CHLEBA, Slavomír Kozák, dokument, 6 min. 40 sek.

Práca v lese s koňmi pri sťahovaní dreva. Film má dobrú atmosféru. Niektoré zábery sú nadbytočné.

[Ing. Jozef Krnáč, PhD.](#)

1. BAČA FLORIÁN, Vlado Kružic, dokument, 12 min.

Precízne spracovaný hovorový dokument, chýbajú tam ukážky o čom bača hovorí . Je to obsahovo výborný dokument.

2. LAZNÍCI Z HRIŇOVEJ, Ľubor Patsch, dokument, 15 min. 50 sek.

Podľa mňa je to výborná autentická ukážka súčasného života na Hriňovských lazoch.

3. MAJSTROVSTVÁ SVETA PO SLOVENSKY, Ján Kuska, reportáž, 15 min.

Je to dokument o priebehu tradičného podujatia v Tureckej, mňa to príliš neoslovilo

4. TOWEN, Danuša Kabátová, portrét človeka, 15 min.

Hudobník, tanečník, spevák, člověk, který rozprává o svoje kariéře, mne to celkom neseď s cieľmi festivalu.

5. BAČOVÁ, František Soukup, dokument, 12 min. 5

Zaujímavý ukážka o žene, ktorá sa rozhodla žiť na lazoch v oblasti Sudet – českého pohraničia, kde sa živí chovom oviec. Trochu mne vadil hlasný zvuk strihačky a málo ukážok s priameho chovu starostlivosť hlavnej predstaviteľky

6. VO VÍNE JE PRAVDA, Martin Doležal, hraný film, 4min. 33 sek.

Vydarený, humorný príbeh kamarátov, ktorý sa odohráva pri pohári vína, výstižné

7. SEVERONEMECKÝ POĽNOHOSPODÁRSKY MODEL, Miroslav Števček, reportáž, 33 min.

Film je príliš dlhý nič zaujímavé som sa nedozvedel, dokument vôbec nevysvetlil severo nemecký model

8. GRAJCAR, Zdeněk Zbořil, dokument, 15 min. 30 sek.

Dokumentárna snímka cimbálovej muziky, ktorá sa rozhodla hrať aj iné žánre ako folklór, zaujímavý dokument

9. KOVÁŘ - Zdeněk Zbořil -portrét človeka, 11 min. 20 sek.

mladý človek – kováč hľadá inšpirácie vo svojom okolí. Veľmi dobre a dokumentuje prácu v kováčskej dielni. Výborné.

10. PARA V SRDCI, Zdeněk Zbořil, dokument, 18 min.

Úvod filmu je nepútavý a pôsobí zdĺhavo. Inak dobrý zaujímavý dokument.

11. NENECH SI NIKÝM UKRÁŠŤ SVÚJ SEN, Eda Pech, portrét špotovkyne, 15 min.

Film podľa mňa nekorešponduje so zámerom festivalu film ma nezaujal.

12. JÍZDA KRÁLU, Pavel Koniček, reportáž, 14 min.

Akosi som nepochopil cieľ filmu nekonceptné, veľa sprievodného slova, nezaujímavé.

13. KOBERCE Z VÝCHODNEJ, Mudr. Dušan Čereveň, dokument, 11 min.54 sek.

Veľmi podrobne spracovaný dokument o tradičnej metóde tkania kobercov na Slovensku, vrátili sa mi spomienky na detstvo. Jeden s naj dokumentov

14. DŘEVENÝ CHLEBA, Slavomír Kozák, dokument, 6 min. 40 sek.

Práce v lese s koňmi při sťahování dřeva. Film má dobrou atmosféru. Autentická ukážka při práci v lese.